

kmečkim, bodisi rokodelskim. Utrdil ali utemeljil je sledeči resoluciji, ki sta se obe vsprejeli z velikim navdušenjem. Prva, ki se pošlje tudi vis. c. kr. poljedelskemu ministerstvu na Dunaj, se glasi takole: »Katoliško politično društvo v Konjicah pozdravlja z veseljem postavni načrt o posilnih kmetijskih zadrukah, ter pričakuje, da visoka vlada kakor državni poslanci prej ko mogoče vse storijo, da se ta postavni načrt tudi izpelje.«

Druga resolucija pa namerava našim raznovrstnim delavcem pripomoči do prekoristnega društva, ki naj bi jim gmotno pomagalo za časa bolezni, nesreče ali revščine. Glasi se tako-le: »Sl. odbor katol. pol. društva v Konjicah se pozivlje, naj ukrene potrebno, da se za Konjice in okolico ustanovi »Katoliško delavsko podporno društvo«.

Društveni odbornik Fr. Napotnik je konečno naznanil nekatere pravične pritožbe naših kmetov zastran novodobnih naprav n. pr. bolnišnic, vsprejetišč itd. Ker je pa ura že odbila pet, se je razgovor o teh vprašanih odložil na prihodnji zbor, katerega se utegnejo tudi naši gg. poslanci udeležiti. — S trikratnim živahnim živio-klicem na svetega očeta papeža Leona XIII. in na našega svetl. cesarja Franca Jožefa se je sklenilo zborovanje v najlepšem redu.

Častitim gospodom volilec brežiškega, kozjanskega in sevniskega okraja.

Šestletna doba deželno-zborskih volitev je obtekla. Dvakrat, leta 1884. in 1890., ste me izvolili poslancem v štajarski deželni zbor. Sedaj se pa moramo ločiti. Za novo volitev ne kandidiram več in bi poslanstva nikakor ne mogel prevzeti. Starost 70 let in vedna bolehnost mi to ne dopuščata. Poslovim se torej od Vas in Vam izrekam najtoplejšo zahvalo za zaupanje, s kojim ste me počastili. Dosluženo poslanstvo si bom vedno v čast in ponos štel, mi bo v dragem spominu. V vrsti dosedajnih poslancev tega okraja — pred menoj so bili voljeni: 1861 Johann Janeschitz, 1867 Alojz Lenček, 1870 Franc Kosar, 1871 Johann Janeschitz, 1874 in 1878 Ignatz Schniderschitz — sem bil jaz tretji narodni zastopnik. Ločim se s trdno nado, da je volilni okraj narodni stvari za vselej zagotovljen. V to Bog pomoz! Zdravi!

V Rajhenburgu, dne 24. julija 1896.

Jožef Jerman.

Cerkvene zadeve.

Z birmovanja v marenberški dekaniji.

(Dalje.)

Seveda smo bili vsi mokri skoz in skoz. In zeblo nas je tudi pošteno. Gosp. župnik so bili toliko dobri, da so pustili hitro v peči zanetiti. In zdaj so se nekateri preoblekli, nekateri pa smo se k peči stiskali, kakor po zimi, ter si tako mokro obleko sušili. Pri večerji smo se dokaj okrepčali in tudi znotraj zagreli. Kam pa zdaj k počitku? Farovž je mali, in tukaj ne moremo vsi ostati. Z glavo smo majali in premišljevali, kako bo. Stanovanje nam je že bilo zagotovljeno, toda v 1/2 ure oddaljenem farovžu Sv. Lovrenca v sekavski škofiji. Vsak se je bal, kajti bliskalo je, gromelo in lilo na vse pretege. S krepkim »hajdi na noge« so konec storili našim pomislekom blagi g. Šunko, št.-lovenski župnik. Gosp. župnik iz nemškega Št. Ožbalta in perniški go-

spod provizor sta morala, če tudi nerada, na pot s št.-lovenskim gospodom.

Drugi dan, v četrtek zjutraj, pa je bilo krasno jutro. Toda na Koralpi in pa na Schwaig-i smo videli sneg, in hladno je bilo. Ob 1/2 9. uri se je v cerkvi začelo sv. opravilo. Tukaj, na Muti in v Marenbergu je bila pridiga v slovenskem in nemškem jeziku — ravno tako se je tudi krščanski nauk pri odraslih, kakor pri otrokih v obeh jezikih izpraševal. Take dvojjezične župnije so za kateheta in dušnega pastirja pri kršč. naukah prav težavne. Namesto, da bi katehet hitro v svojem nauku napredoval, mora pa še le to, kar je preje v slov. jeziku povedal, ponavljati v nemškem jeziku. Pri tem pa še vse otroke pozorne in pazljive ohraniti, to je prav težavno. Zato, mislim, da se ne motim, ako svoji prejšnji trditvi, da je namreč vsled hudih potov najtežavnejša dekanija marenberška, pridenem še to, da je najtežavnejša tudi radi tega, kar tiče dušno pastirstvo.

Na Pernicah, na Remšniku, v Breznem in v Št. Ožbaltu je pridiga bila slovenska. V Soboti pa se je celo sv. opravilo vršilo le v nemškem jeziku. Slovenski jezik je tam zaspal — le stari še znajo slovenski, mladi bi znali lahko slovenski, ko bi se v šoli še kaj učili. Toda v Soboti je v šoli nemški učni jezik, slovenski jezik pa je popolnoma brez pravice. Pri Sv. Jerneju je bilo le 64 birmancev. — Popoldne ob 1/4 5. uri smo se z milostljivim knezom odpeljali iz Št. Jerneja. Toda sreča nam tudi takrat ni bila mila. Deževalo je zopet, če tudi veliko manje, kakor prejšnji dan. Iz Št. Jerneja je šla vožnja močno navzdol, skoraj tako, kakor prejšnji dan v Krumbah, potem pa iz doline zopet na hrib. V mali uri smo prišli k župni cerkvi sv. Lovrenca nad Ivnikom. Vrli Št. Lovrenčani so našega škofa pozdravili s strelom in zvonjenjem. Pri cerkvi so škof stopili iz voza, ter se v lepo razsvetljeno cerkev podali, da Jezusa v sv. R. Telesu obišejo. Cerkev je v romanskem slogu zidana, prav visoka in svetla, in kaj lepo z vsem cerkvenim orodjem oskrbljena. Da je ta cerkev tako krasna, zato se morajo zahvaliti svojemu neumorno delavnemu župniku, g. Šunko-tu. Po obisku cerkve so se škof pomudili pol ure pri gostoljubnem gosp. župniku.

Iz Št. Lovrenca se lepo vidi srednje Štajarsko tje do Gradca. To je diven pogled. Koliko cerkvá, trgov, vasi in sel se tukaj vidi! Hribi se lepo vrstijo z dolinami, gozdi se umikajo zelenim vinogradom, med travniki pa se vijejo srebrno se lesketajoče vode in reke. — Škof so se nekaj časa ozirali po nemškem Štajarskem, potem pa smo zopet zasedli svoje prostore na gorskih vozih, in šlo je zopet precej hudo navzdol. Cesta je peljala zdaj za sv. tremi Kralji, podružnico marenberško. Proti 7. uri bili smo na Radlu, kjer sta z 2 kočijama škofa pričakovala marenberški g. dekan in g. kaplan. Tam smo prestopili. O, kak razloček med to in prejšnjo vožnjo! V dobri uri smo bili skoz Marenberg, kjer so škofu na čast zopet iz možnarjev streljali, pri podružnici marenberški, pri Sv. Martinu, od koder gre precej lepa cesta na Remšnik. Ob 1/2 10. uri zvečer so dospeli škof ne Remšnik, kjer so se naravnost podali med strelbo in zvonjenjem v čarobno razsvetljeno cerkev. Na hribih pa so zaplamteli mnogi kresi, ter tako gornji Dravski dolini naznanjali vesel prino d mil. nadpastirja v župniji. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Zatirajmo volnato ali krvnato uš!

Ta zelo škodljiva uš se širi tudi po naših krajih vedno bolj in bolj. V okolici mariborski n. pr. že ni

mrčes več redka prikazen. Zatorej je treba zatirati ga, drugače se bo še bolj pomnožil in se še bolj razširil. Volnata uš napada jablane (redkokedaj gruskova in kutinina drevesa) in sedi v večjih ali manjših družbah na vejicah in mladikah, najčešče v listnih pazuhih. Posebno rada pa se naseli na mestih, kjer kakšna rana celi, torej tam, kjer se je odrezala veja, kjer je ali od nagle rasti ali od mraza razpoknila skorja ali na kakšen drugi način nastala rana. Kjer se ugnezdijo škodljivci, zasade tanko sezalo v mlado skorjo ter srkajo iz nje redilni sok. Vsled zbadanja in najbrž tudi zaradi ostrih slin, katere spuščajo po sezalu v zabodke, se naredé na istem mestu glute, »gobe« imenovane, dočim se tkanina pod »gobami« posuši. Na debelejših vejah in na deblu usahneto pod »gobami« skorja in mlajši les, mesto vidiš suho, mladika se pa navadno vsa posuši. Naselbine volnate uši izgledajo, kakor snežne cape in od daleč jih že zapaziš. Ušice so namreč obdane z belo voščeno dlako, vsled tega je vse gnezdo kocasto in se sveti, kakor na tanko razkrtačena bela volna. Ako potegneš prst po naselbini in zmečkaš nekaj ušij, zapusti ti prst na gnezdu rudeč tir, po katerem se tudi lahko spozna škodljivi mrčes.*) Zatirati volnate uši ni težko, samo skrbno in vztrajno jo je treba zasledovati in pokončavati. Na starejem drevju ostrži s strgačem z debela in debelejših vej staro skorjo, mah in liščaje ter jo pobeli z apnenim mlekom, kateremu si pridjal ilovice, krvi ali kravjeka, da se ti uš na njih ne naseli tako lahko. Uši same zmečkavaj z roko, ali pa, kar je še bolj priprosto in izdatno, vzami tršo krtačo, namoči jo v kamneno olje (petrolij) in skrtači uši z njihovega gnezda. Kamneno olje uši pomori, vrh tega še zabrani, da bi se škodljivec zopet naselil na istem mestu. Seveda ne zadržuje, da opraviš to delo samo edenkrat. Jajčic in mladih uši ne zapaziš, mrčes se še le vidi, ko se je obdal z volno. Zato moraš napadena in napadenim sosedna drevesa večkrat, ako mogoče, vsaki teden po edenkrat, preiskati ter zatreti nova gnezda. Na naselbinah nastale »gobe« pa izreži z ostrim nožem do zdravega lesa in izperi rano s čisto vodo, potem pa jo zamaži z drevesnim voskom. —pr—

Pravila kmetijskega društva v Dobropoljah,

(registrovane zadruga z omejeno zavezo.)

(Dalje.)

VI. Uprava in vodstvo zadruga.

§ 18. Zadruga opravlja svoja opravila samostalno s sodelovanjem vseh zadružnikov. Njeni organi so: 1. načelstvo, 2. nadzorstvo, 3. razsodišče, 4. občni zbor.

§ 19. Načelstvo obstoji iz načelnika, njega namestnika in 13 odbornikov. Načelstvo voli občni zbor za tri leta. Vsako leto izstopi 5 udov načelstva in se namestijo po novi volitvi. Izstopivši smejo zopet voljeni biti. Člani, kateri zvršujejo kako obrt, ki utegne konkurirati z društvom, se ne smejo voliti v načelstvo. Legitimacija udov načelstva je zadevni volilni zapisnik občnega zbora.

§ 20. Udje načelstva morajo se po izvolitvi naznaniti za vpis v zadružni register.

§ 21. Načelstvo zastopa zadrugo z vsemi pravicami in dolžnostmi, katere določuje zakon z dne 9. aprila 1873, d. z. št. 70, in podpisuje v imenu zadruga na ta način, da se podpišeta dva uda pod zadružno tvrdko.

§ 22. Načelstvo rešuje v svoj delokrog spadajoče stvari v sejah, pri katerih načelnik ali njegov namestnik predseduje, in pri katerih morata razven predsednika biti navzoča vsaj še dva uda načelstva. Sklepa se

*) Zaradi tega imenujejo volnato uš tudi krvnato uš.

z večino glasov; pri enakosti glasov odločuje predsednikovo mnenje. O sejah načelstva se sestavljajo zapisniki, katere morajo vsi navzoči podpisati. Svoje sklepe zglasuje načelstvo po potrebi z oznanili v uradnici nabitimi.

§ 23. Načelnik vodi načelstvo in izvršuje njega sklepe. Načelnik podpisuje sam pisma, s katerimi se za drugi ne naklada nikaka zaveza. On se ima prepričati vsaj vsake tri mesece o blagajničnem stanju in mora v slučajih kakega nereda takoj ukreniti, kar se mu zdi potrebno.

§ 24. Če je načelnik začasno zadržan, opravlja njegove posle načelnikov namestnik, in če je tudi poslednji zadržan, tisti ud načelstva, katerega določi načelnik. V slučaju stalnega zadržka, izstopa ali smrti posameznega uda načelstva morajo se udje načelstva za čas do prihodnjega občnega zbora po sejnem sklepu načelstva nadopolniti in skrbeti, da se novi ud načelstva vpiše v zadružni register. Legitimacija tacega začasnega uda načelstva je zadevni volilni zapisnik načelstva.

§ 25. Načelstvo sploh, kakor vsak posamezni ud načelstva, se more odstaviti vsaki čas sklepom občnega zbora, ako je ta predlog bil na dnevnem redu.

§ 26. Opravilnik o zadružnem poslovanju sestavi načelstvo v sporazumu z nadzorstvom.

§ 27. Načelstvo imenuje zadružne uradnike in določa njihovo plačo. Legitimacija uradnikov je poseben dekret, katerega izdâ načelstvo.

§ 28. Nadzorstvo. — Nadzorstvo obstoji iz 5 članov, katere izvoli občni zbor za eno leto; izvoliti se sme vsak zadružnik, če ni član načelstva. Kedor je po § 19. izključen od volitve v načelstvo, tudi ne sme voljen biti v nadzorstvo. Nadzorstvo izvoli iz svoje sredine predsednika in druge poslovniške in določi svoj poslovni red. Sklepa z navadno (absolutno) večino glasov. Da je sklepno, morajo biti vsi člani vabljeni k seji in se iste vsaj trije vdeležiti. Seje sklicuje predsednik ali njegov namestnik. O seji napravi je zapisnik, katerega podpišejo vsi navzoči. Delokrog nadzorstva je isti, katerega določata §§ 24 in 25 zakona 9. aprila 1873. št. 70 drž. zak. Vrhu tega mu posamezni paragrafi teh pravil priznavajo še posebne pravice. (§ 26.)

(Konec prih.)

Sejmovi. Dne 1. avgusta v Gomilici. Dne 3. avgusta pri Sv. Lenartu v Slov. gor., pri Sv. Martinu pod Vurbergom in na Spod. Polskavi. Dne 4. avgusta v Radgoni, na Sv. gorah in v Arnoteah pri Šoštanju. Dne 5. avgusta v Loki, Trbovljah, Lučanah in na Ptuju. Dne 6. avgusta v Kaniži pri Ptuju in pri Novi cerkvi v Halozah.

Dopisi.

Iz Celja. (Novi odbor okrajnega zastopa) volili smo Slovenci dne 27. julija natančno tako, kakor je bilo dogovorjeno. Prečastiti gospod opat Ogradi so kot starosta izbranih zastopnikov vodili volitev. Navzočih je bilo 22 slovenskih zastopnikov, torej izvzemši enega vsi, po sili Nemcev ni bilo nobenega; le dva sta pristopikala vohat in hitro odšla, svojim praviti tužno vest, da so Slovenci vsi na okupu in složni. Zatem so jo po sili Nemci popihali na vse vetre, priznavajoč svoj popolni poraz. Slovenski zastopniki so izvolili najprvle načelnika, in sicer dosedanjega, velezaslužnega g. dr. Srneca, njemu v namestnika marljivega g. dr. Dečka; v odbornike pa iz skupine veleposestnikov: gosp. viteza plem. Berks-â, iz skupine mest in trgov g. Robleka, iz skupine trgovcev in industrijalcev g. Ježovnika, iz skupine